

Намр колхозин фермсәр

Зуна халун бәрмүд давад, тенгьр серү татв, Садн хамтхасн шарлад, бучьдн газрт уяв. Орун, асхадн серүн болдг болвчн, шар нарна күчәр барты дулая.

Сталинә нертә колхозд орунас авн асхн ора күртл көдлмш күцмджтагьәр кегдджанә. Селәнә өдл-ахун намрин көдлмшән-төгсәхәр колхозникүд шунджацхана. Малин хотин тарвс әббсн машин салыкыла урәддг гүүлднә, теетт газр хагьлджах трактормуд күүрджыннә. Колхозин механизатормуд 3793 гектарт зябь хагьлчкв. Алх, сүкин джынхсн айсмуд фермсәр, малин тоцксар соньсгднә—малин хаша-хаац яслгына болн тосхлгына көдлмш төгскгдджәнә.

Хойр цар татсн хамхл-буурлда асчн тергн зо давшад, йовдж йовна. Царг Никитә Иванович Цихало тудж йовна. Терүг колхозд көптә Цикло гидж нерәднә.

—Медьт, Никита Иванович—гидж сурснд, — менд, сән, байрта, —гидж тер хәрү өвг.

—Тана үвләнэгүр орад гарувдн.

—Не, ямаран, таасгдву?

—Үвлд сәәнәр белдджт, хаша-хаацн ясгддг, дота таза уга цевр.

—Эврәнн чидләрн басл шула-вдн—гидж келәд, көгшә Цикло му-схлздж инәв. Тер ода далн нас ор-джанә, хурч кәләцтә, брчн өмтә, бндр ик цогцга өвгн.

Тергн деер күн көндрв, толгьагь-ан өргәд, тиггән бидн хәләвдн.

—Кентә йовнат?

—Энтн мана бригадт насарн багь гисн член — Дордж Кекеевич Куси-нов, ода тәвн-дөрвтә.

Ах хөөч Кузьма Иванович Разуми-на бригадт цугьар көгшд көдлджәнә. Насарн багь гиснә — Дордж. Тедн бригадт бұрдәгәд, колхозин отар хө авчәхлә, колхозин ахяач Иван Дмитриевич Дзюба—тадна күч-

чн-чидд күрч, хө кәләдг чадхт? —гидж алмадг теднәс сурла.

—Чадхдн — гидж йовг хәрү өг-лә. Тедн келсн үгдән күрв, асрджәх хөбдиннә 100 хөн болгынас 109 хургь авад, әкәснә салгытлы асрв. Хөн болгынас зурагьарн 3,7 кило-грамм-ноос киргьдг авхин ормд, 3,830 килограмм ноосн киргьдг авгдв.

—Дорджта хоюрн үвләнэгүр ма-лин хот зөбджәнәвдн, ах хөөчмдн—социалистическ даалгьвр күцәлгтнә аш шүүдг халәлгтнә комиссин член, комиссин чледүдтә фермс төгәлдг одла—гидж көгшә үгән төгсклгь-нлә, зо урудад машин манур бөрддг ирәд зогсв.

Машин деер маниг суулгьнла, ма-шин көндрәд тарв. Машин деер йовсн ах хөөч Разум ишгдг үгән өклв: ма-на бригад үвлд белдврин көдлмшән төгскчкв, хаша-хаац, дулан катг цу-гьар ясгдв. Үвлин өргцд күрх өвс, өрднн-шншән силос белдвдн, бригад-ин күчн-чидләр 800 центнер өвс зө-бгәд овалвдн. Август сард хөбидән искусственн көг тәвбвдн, мана отарт 165 нәәдрн хөн бәәнә, иргч джилин өклләр мана хөн хургьлхмн.

—Эн джил гань болад, бәәрн газрт өвснә ургьд сән болсн уга, те-гәд бидн талдан газрт малдан немр хот белддж авбвдн. Буудян Сальск совхозд 1000 центнер, «Южный» совхозд 25 тонн шүрүн хот белдвдн гидж колхозин ах зоотехник И. И. Художенко орлцв.

—1960 джилд ягьдг көдлхәр бә-әвәт? — гидж сурснд, —үкр болгына-с 3000 литр үс саадж авх даалгьвр авбв, эн джил 2400 литр үс саах даалгьвртав, терүгән ода күчәчкүв, джил чилтл дакад 300-д литр үс үкр болгынас саадж авхв, — гидж тер ко-лхозин саальчр Соня Зольванова хәрү

бөгд, үкрмүдән ягьдг асрдгн туск-ар келә йовтлы, бидн хойрдгч коми-лекса бригадин саалин гурвдгч фер-мүр ирүвдн.

Тедн үвлд сәәнәр белддж, хаша-хаацн, малчрин гернә мел дугьар шалдгдәд, саза, дота уга цагьалгддг, дүүдгнә хаалгь кегдджәнә. Тер гур-тин саальчрн эн джил 2700 литр үс үкр болгынас саадж авх даалгьврта. Октябрин 42 джилин өөн уктдг, эн джилин өргцд үкр болгынас 3000-д литр үс саадж авхар тедн шунджац-хана. Иргч, 1960 джилд үкр болгына-с 3200 литр үс саадж авх даалгьвр тер гуртин саальчрн авцхав.

Теднәс гарад, саалин хойрдгч фермүр бидн ирүвдн. Тедн үвлд бел-дврин көдлмш сәәнәр күцәгдджәхмн уга. Үкрмүдн гернә ясгдәд уга, ор-ань цоорхә, дүүдгнә хаалгына хам-рхә. Саальчрн үкрән сааджацхана-«Зорька» гидг үкриг Браун Ира са-аджана. Тер үкрнә киртә, нам делн-гнә шаврар лашгддг оч. Саальчрн үкрән арчхан медхш. Тер учрар, тер саалин фермин саальчрн үкр болгь-нас 267 литр үс гурвдгч фермин са-альчрн дорхнә багьар саадж авцхадж.

Тедн газет, журнал умшцхәхш, нам кенә агитатор болдг багыгдсан медцхәхш. Тер—цуг колхозин парт-организац, сегләтрнә үр Дедов олна-политическ цәәлгьврин көдлмшт онь-ган әс өгснә учр.

Эдлврин 100 гектар газрт тер ко-лхоз 91,4 центнер үс, 4,2 центнер ноос таргьдг авч. Кедржән колхоз-ин партийн организац малчрн дунд таслвр утагьар цәәлгврин көдлмш кегьәд, социалистическ дөрлдәд бұр-дәмджәгьәр гардсн болхла, Стали-нә нертә колхоз терүпәсн ик чигн күцмдгс бәрхднә магьд уга бәәсмн.

С. ЛАМИН-АГАФОНОВ,
Западн район.